

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
Історичний факультет
Кафедра історії та етнології України

Борисенківські ЧИТАННЯ

Збірник тез II Всеукраїнської наукової
конференції
м. Київ, 22 листопада 2024 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

Історичний факультет

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

Факультет історії, бізнес-освіти та права

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Історичний факультет

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

Факультет історії і міжнародних відносин

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

Історичний факультет

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Факультет національної безпеки, права

та міжнародних відносин

ЗБІРНИК ТЕЗ

II Всеукраїнської наукової конференції

«БОРИСЕНКІВСЬКІ ЧИТАННЯ»

22 листопада 2024 року

м. Київ

Київ – 2024

УДК 94(477+100)+37.016:94]:005.745

Б82

«Борисенківські читання»: Збірник тез II Всеукраїнської наукової конференції (Київ, 22 листопада 2024 року). Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. 284 с.

Матеріали конференції містять тези доповідей учасників II Всеукраїнської наукової конференції «Борисенківські читання». Тематика конференції охоплює дослідження з актуальних проблем історії України та етнології, всесвітньої історії та міжнародних відносин, а також методики та методології історії.

Збірник призначений для широкого кола науковців, студентів, аспірантів, викладачів та усіх, хто цікавиться історією.

*Рекомендовано до друку Вчено радою історичного факультету
імені Михайла Драгоманова
(протокол № 5, від 18 грудня 2024 р.)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Мелещенко Т.В. – кандидат історичних наук, професорка

Візер С.О. – кандидат історичних наук, доцентка

Телегуз І.О. – кандидат історичних наук, доцентка

Перепелюк О.М. – доктор філософії (історія та археологія), доцентка

Бакка Т.В. – кандидат педагогічних наук, доцентка

Упорядники:

Візер С.О. – кандидат історичних наук, доцентка

Телегуз І.О. – кандидат історичних наук, доцентка

Технічне оформлення:

Похиль С.С.

Рецензенти:

Щербак В.О. – доктор історичних наук, професор

Дробот І.І. – доктор історичних наук, професор

Тези подано в авторській редакції, автори матеріалів несуть відповідальність за подану інформацію, достовірність наведених фактів та посилань у текстах. Точки зору авторів публікацій можуть не збігатися з поглядами редакційної колегії.

© Український державний університет
імені Михайла Драгоманова, 2024

5. Журнали заседания священного синода русской православной церкви от 6 октября 2008 года. *Патриархия*. URL: <http://www.patriarchia.ru/db/text/470180.html> (дата звернення: 12.11.2024).

6. На шляху до Всеpravославного собору. *Київське православ'я / Міжнародний науковий проєкт «Православного Духовного Центру апостола Івана Богослова»*. URL: <http://kyiv-pravosl.info/2016/06/18/na-shlyahu-do-vsepravoslavnoho-soboru> (дата звернення: 12.11.2024).

7. Про Звернення Верховної Ради України до Його Всесвятості Варфоломія, Архієпископа Константинополя і Нового Риму. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1422-19#Text> (дата звернення: 12.11.2024).

8. «Росія хотіла, щоб Україну визнали канонічною територією Московського патріархату. Константинополь на це не пішов» – Богослов-історик Антуан Аржаковський – про підсумки всеpravославного собору. *Релігійно-інформаційна служба України*. URL: https://risu.ua/rosiya-hotila-shchob-ukrajinu-viznali-kanonichnoyu-teritoriyeyu-moskovskogo-patriarhatu-konstantinopol-na-ce-ne-pishov_n80257 (дата звернення: 12.11.2024).

9. Ющенко попросил Варфоломея I благословить создание единой украинской православной церкви. *korrespondent.net*. URL: <https://korrespondent.net/ukraine/politics/534617-yushchenko-poprosil-varfolomeya-i-blagoslovit-sozdanie-edinoj-ukrainskoj-pravoslavnoj-cerkvi> (дата звернення: 12.11.2024).

ТВОРЧИСТЬ І ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ НАРОДНОЇ АРТИСТКИ УКРАЇНИ АДИ РОГОВЦЕВОЇ У РОКИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (2014-2024 РР.)

*Коляда Ігор,
доктор історичних наук, професор,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Тітов Юрій,
здобувач вищої освіти I курсу магістратури
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова
м. Київ*

Анотація. У науковій студії розглянуто патріотично-волонтерську діяльність народної артистки України Ади Роговцевої, висвітлено активну участь мисткині у волонтерських проєктах, участь у культурних ініціативах на

підтримку українських військових у зоні воєнних дій періоду АТО-ООС (2014-2024 рр.).

Ключові слова: Ада Роговцева, АТО-ООС, російсько-українська війна (2014-2022 рр.) волонтерська діяльність, культурні ініціативи на підтримку українських військових, благодійний проєкт «Щирі. Спадщина».

Після анексії Криму у 2014 році та початку війни на Сході України, Ада Роговцева, народна артистка України, зайняла рішучу патріотичну позицію і публічно назвала Росію державою-агресором. Її підтримка української армії стала важливим символом національної єдності та опору. Вона не лише словом, а й ділом допомагала захисникам своєї країни. А. Роговцева активно виступала перед українськими воїнами з концертами, організовувала благодійні заходи для збору коштів на потреби фронту, зокрема для військових шпиталів. Її ініціативи дозволили зібрати 52 тисячі гривень на лікування поранених, за що у 2015 році російська влада порушила проти неї кримінальну справу. У результаті Ада Роговцева була оголошена персоною нон грата в Росії, але це лише зміцнило її громадянську позицію та рішучість усі свої сили докладати для продовження боротьби за свободу і незалежність України [1].

З початком російсько-української війни, з 2014 року, народна артистка України Ада Роговцева стала постійною учасницею культурних ініціатив на підтримку українських військових. Ада Миколаївна регулярно їздила на передову, щоб підняти бойовий дух бійців своїми творчими виступами. Однією з ключових документальних стрічок, яка розповідає про виступи українських артистів у період з 2014 по 2019 роки, є фільм «Вітер зі Сходу». Фільм розповідає, як діячі українського театру і кіно, попри небезпеку, вирушали на фронт, щоб підтримати українських захисників. Глядачами таких вистав ставали не лише військові, що приходили просто з боїв, але й місцеві жителі, які опинилися на лінії фронту або були змушені залишити свої домівки через російську окупацію. Режисером фільму стала Катерина Степанкова, донька А. Роговцевої, а монтажем займався Євген Тітаренко, ветеран і доброволець-госпіталь'єр, який не лише рятував поранених, але й фільмував події війни. Фільм став унікальним свідченням того, як самовіддано діячі культури і мистецтва підтримували бойовий дух українців в один із найскладніших періодів його новітньої історії [2].

Волонтерська діяльність А. Роговцевої не обмежувалася лише підтримкою військових. У 2016 році мисткиня взяла участь у благодійному проєкті «Щирі. Спадщина», присвяченому українському народному костюму. Усі виручені кошти від продажу календаря, в якому актриса з'явилася в традиційному вбранні, були спрямовані на підтримку музеїв, які постраждали від війни. Серед

них: Музей народної творчості Михайла Струтинського та Новоайдарський краєзнавчий музей [1].

Акторка проявила активну громадянську позицію також під час ув'язнення українського режисера Олега Сенцова. Вона записала відеозвернення, закликаючи міжнародну спільноту та кожного небайдужого докласти зусиль для його звільнення. Її голос став потужним символом підтримки багатьох українських політ'язнів, що страждали в російських тюрмах [1].

Ада Роговцева також активно підтримує благодійні ініціативи, зокрема фонд своєї доньки «Дрібне сузір'ячко». Цей фонд був заснований ще з перших днів війни і займався адресною допомогою як киянам, так і українським військовим на передовій. Окрім цього, Ада Миколаївна створила власний благодійний фонд під назвою «АРТ-А», основна мета якого – фінансова підтримка українських діячів культури, щоб вони могли продовжувати творити та через свої книжки, вистави та фільми залучати ще більше міжнародних партнерів до підтримки Збройних Сил України [3].

І в умовах повномасштабного вторгнення Росії в Україну у 2022 році, не дивлячись на свій поважний вік, народна артистка України, національна легенда Ада Миколаївна Роговцева продовжила рішуче виступати на захист своєї країни. Після звірств, вчинених російськими військовими в Київській області, зокрема в Бучі та інших містах (лютий-березень, 2022 року), знана і улюблена мільйонами українців мисткиня висловила обурення, заявивши, що українці ніколи не пробачать цих злочинів. Її слова прозвучали як вияв глибокого народного болю та гніву, оскільки російська армія залишала за собою лише смерть і розруху.

Список джерел та літератури

1. Ада Роговцева. URL: <https://znaki.fm/uk/persons/ada-rogovceva/>
2. Роговцева Ада Миколаївна. URL: https://lb.ua/file/person/3258_rogovtseva_ada_mikolaivna.html
3. «Я своя. Я українська»: добірка фільмів, серіалів та вистав за участю Ади Роговцевої. URL: <https://suspilne.media/culture/527247-a-svoa-a-ukrainska-dobirka-filmiv-serialiv-ta-vistav-za-ucastu-adi-rogovcevoi/>